

УДК 658:64.012.8

Драчук Ю.З.

*доктор економічних наук, професор
Інституту економіки промисловості
Національної академії наук України*

Трушкіна Н.В.

*магістр з економіки
Інституту економіки промисловості
Національної академії наук України***ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ТЕРМІНА «ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО
У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ»*****DEFINING OF NOTION «PUBLIC AND PRIVATE LAW
IN THE SPHERE OF INNOVATIONAL INDUSTRY DEVELOPMENT»****АНОТАЦІЯ**

У статті досліджено низку наукових підходів до сутності поняття «публічно-приватне партнерство в інноваційній сфері». Обґрунтовано та доповнено зміст терміна «публічно-приватне партнерство у сфері інноваційного розвитку промисловості». Визначено принципи, на яких мають базуватися сучасні форми публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості, та пріоритетні напрями.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, інноваційний розвиток, промисловість, принципи, форми, механізми, пріоритетні напрями.

АННОТАЦИЯ

В статье исследован ряд научных подходов к сущности понятия «публично-частное партнерство в инновационной сфере». Уточнено содержание термина «публично-частное партнерство в сфере инновационного развития промышленности». Определены принципы, на которых должны базироваться современные формы публично-частного партнерства в сфере инновационного развития промышленности, и приоритетные направления.

Ключевые слова: публично-частное партнерство, инновационное развитие, промышленность, принципы, формы, механизмы, приоритетные направления.

ANNOTATION

In the paper explores the different scientific approaches to the essence of the concept of «public-private partnership in innovation». The content of the term «public-private partnership in the field of innovative development of industry» clarified. The principles, which should be based on modern forms of public-private partnership in the field of innovative development of industry, and priority areas identified.

Keywords: public-private partnerships, innovative development, industry, principles, forms, mechanisms, priorities.

Постановка проблеми. Публічно-приватне партнерство (ППП) визнано ключовим механізмом реалізації політики модернізації економіки України, вирішення важливих соціально-економічних проблем. Високу ефективність ППП як форми взаємодії держави та бізнесу доведено передовим досвідом ряду країн світу. На цей час доволі активізувалися об'єктивні обставини запровадження механізмів публічно-приватного партнерства.

Для реалізації масштабних модернізаційних проектів у базових галузях промисловості

потрібні значні інвестиційні ресурси, потужним джерелом яких може бути приватний бізнес. Водночас в умовах післякризового розвитку зростає зацікавленість бізнесу до державної підтримки, що дозволяє знизити ризики приватних інвестицій, підвищити надійність інвестиційних проектів для кредитних організацій. Розвиток державно-приватного партнерства при залученні інвестицій визнано одним із основних напрямів реалізації Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні та національних проектів [1].

Вітчизняні бюджетні видатки на науку в 2015 р. лише трохи перевищили 0,2% ВВП, незважаючи на те що українське законодавство встановлює їх рівень не менше 1,7%. У той же час норма фінансування науки для країн ЄС – 3% ВВП, в Ізраїлі та Швеції – 4% ВВП [2, с. 8].

На разі в Україні не діють стратегія інноваційного розвитку, інноваційна політика держави, пріоритетні напрями інноваційної діяльності, механізми державної фінансової підтримки через неузгодженість виділення обсягу коштів на такі цілі бюджетним та податковим законодавством, не діє розгалужена інноваційна інфраструктура. Інертним до активізації інноваційних процесів залишається приватний сектор економіки. Інноваційна активність українських підприємств оцінюється на рівні 10–11%. У діючому законодавстві присутні ряд норм, які стримують розвиток ринкової конкуренції в інноваційній сфері. Це стосується й інноваційного підприємництва, яке, як свідчить зарубіжний досвід, є дієвим механізмом розвитку публічно-приватного партнерства. Ефективному впровадженню механізмів розвитку публічно-приватного партнерства в Україні перешкоджають:

– відсутність визначення публічно-приватного партнерства як залучення ресурсів приватного сектору економіки для задоволення громадських потреб, що, відповідно до законодавства, фінансується за рахунок коштів державного бюджету; для цього необхідним є прийняття відповідних норм у Бюджетному

Дослідження виконано в рамках науково-дослідної роботи ІЕП НАН України «Розвиток публічно-приватного партнерства у процесі модернізації вугільної промисловості та теплової енергетики» (№ держреєстрації 0115U001638).

кодексі України, які регулюватимуть порядок такого залучення;

– відсутність моніторингу споживання комунальних послуг та енергоносіїв у розрізі споруд, що належать бюджетним установам, системи виміру та верифікації цих ресурсів, зацікавленості керівників бюджетних установ у зниженні споживання; усе це не дозволяє задіяти приватну ініціативу по заходах з енергозбереження у бюджетній сфері;

– відсутність достатньої практики відображення надходжень до відповідного бюджету у натуральній формі як підстави для прийняття боргових або умовних зобов'язань щодо розрахунків у наступні роки (комерційний кредит);

– удосконалених норм та дієвої практики прийняття місцевими громадами та державою фінансових зобов'язань, які залежать від окремих умов: досягнення економії в натуральних одиницях, забезпечення функціонування протягом певного періоду часу, будівництва та передачі об'єкту, відшкодування витрат у разі припинення договору про ППП з ініціативи публічного партнера тощо;

– удосконалених норм та дієвої практики управління зобов'язаннями, що зазначено вище (граничний розмір, показники, які враховуються при його визначенні).

Таким чином, у сучасних умовах господарювання доцільною є розробка якісно нової системи інноваційних відносин, реалізація яких дозволила б дотримуватися балансу публічних і приватних інтересів у сфері інноваційного розвитку промисловості, забезпечувати функціонування інноваційного підприємництва, залучати приватні інвестиції. Такою моделлю, що базується на принципах рівності партнерів, довірі та свободі договірних відносин, має стати модель публічно-приватного партнерства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публічно-приватне партнерство за призначенням має стати одним з стратегічних напрямів розвитку та модернізації об'єктів ряду галузей промисловості. Аналіз наукових джерел свідчить про значну увагу вчених до розвитку публічно-приватного партнерства в науково-технічній та інноваційній сферах. Науковцями досліджується та узагальнюється до сучасних умов розвитку економіки України зарубіжний досвід реалізації механізмів публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері. Розробляються пропозиції щодо активізації публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості.

В останні десятиріччя ППП поступово стає дієвою формою реалізації НДДКР та інноваційних проектів. Цільовою установою держави в інноваційній сфері стає стимулювання бізнесу щодо такого виду діяльності, яка відрізняється підвищеним ступенем ризику і невизначеності; досягненням ефективної взаємодії між учасниками інноваційного процесу (розробниками, фінансовими установами, виробниками тощо);

акумулюванням фінансових ресурсів із різних джерел у пріоритетних напрямках, що за даних умов інвестиційної кон'юнктури менш привабливі для приватних вкладень [3, с. 29]. Реалізація перерахованого стимулюватиме бізнес до розвитку нових напрямів, сприятиме прискоренню економічного зростання.

У публічно-приватному партнерстві приватний сектор економіки потребує створення державою умов для його зацікавленості, стимулювання до пошуку оптимальних шляхів співпраці. У сфері інноваційного розвитку промисловості така взаємодія дозволить приватному партнеру знижувати рівень ризику при реалізації інноваційних проектів за рахунок залучення більш дешевого капіталу, ніж у ринковому секторі економіки, а також через систему консультацій впливати на рівень державної участі у фундаментальних і прикладних наукових дослідженнях з урахуванням власних планів розвитку.

Серед понять у науковій літературі вживаються терміни: «державно-приватне партнерство», «приватно-державне партнерство», «публічно-приватне партнерство», «публічно-державна кооперація» тощо. Більш усталеним є поняття «державно-приватне партнерство», що традиційно пов'язане з роллю держави у суспільних відносинах.

На думку дослідників, більш коректним є термін «публічно-приватне партнерство», що найбільш точно відтворює й сутність відносин, оскільки публічними партнерами в зарубіжній практиці часто виступають як органи державної влади, так і органи місцевого самоврядування, громадські організації, благодійні фонди [4, с. 12].

Публічно-приватне партнерство як правова модель гармонізації публічних і приватних інтересів у інноваційних відносинах та організаційно-інституціональний механізм її реалізації мають становити основу реформування політики у сфері науково-технічного та інноваційного розвитку та її правового забезпечення [5, с. 230].

Не існує єдиного та узгодженого визначення і поняття «публічно-приватне партнерство в інноваційній сфері». У літературі зустрічається ряд наукових підходів до сутності цього терміна. Зауважимо, що недостатньо приділено уваги до формулювання дефініції «публічно-приватне партнерство у сфері інноваційного розвитку промисловості», визначенню складових цього поняття, основних принципів та пріоритетних напрямів, що й обумовило вибір теми даного дослідження.

Мета статті полягає в обґрунтуванні та доповненні змісту терміна «публічно-приватне партнерство у сфері інноваційного розвитку промисловості» на основі узагальнення ряду існуючих наукових підходів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективна взаємодія в рамках національної

інноваційної системи органів державного управління наукових установ та бізнес-структур є важливим чинником створення науково-технологічних переваг країни в умовах активізації глобалізаційних та інтеграційних процесів. На разі в Україні процес формування інституту публічно-приватного партнерства (ППП) за наявності низки проблем знаходиться на початковій стадії (рис. 1).

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 р. № 2404-IV, державно-приватне партнерство визначено як «співробітництво між державою Україна, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами» [6].

Ознаками державно-приватного партнерства є: забезпечення більш високих техніко-економічних показників ефективності діяльності у порівнянні зі здійсненням такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера; довготривалість відносин (від 5 до 50 років); передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства; внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством.

Основоположник сучасної концепції господарського права В.К. Мамутов розглядає партнерство як «основу господарських відносин взагалі, що не мають того характеру рівності та підпорядкування суб'єктів стосовно один одного, які притаманні цивільно-правовим і адміністративно-правовим відносинам. У горизонтальних господарських відносинах створю-

ється інша рівність, ніж у цивільних відносинах, вона покликана не розділяти, а об'єднувати інтереси суб'єктів, перетворювати їх на партнерів, які у рівному підкоренні господарському порядку можуть знайти свій спільний інтерес» [7, с. 32].

«Державно-приватне партнерство можна розглядати як певну систему, що володіє особливим комплексом економічних, соціальних, правових, політичних, організаційних, управлінських та інших взаємозв'язків, вирішення стратегічних завдань економічного розвитку держави, реалізації її соціально-економічних проблем» [3, с. 29–30].

На думку В.Г. Варнавського, «державно-приватне партнерство – це інституційний і організаційний альянс між державою і бізнесом у цілях реалізації суспільно значущих проектів і програм у широкому спектрі галузей промисловості і НДДКР, аж до сфери послуг» [8, с. 48].

Державно-приватне партнерство означає «використання державою механізму як сукупності реалізуючих його елементів (інституціональні передумови реалізації ДПП, критерії оцінки проекту ДПП, складові механізму стимулювання ДПП), що забезпечують створення даного партнерства і участь приватного бізнесу в інноваційній діяльності» [9, с. 48].

Як зазначено у «Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2012–2017 роки», «у нормотворчій діяльності доцільним вважається використання терміна «публічно-приватне партнерство», де у більшій мірі відображається весь діапазон відносин у рамках цього суспільного явища з урахуванням участі органів місцевого самоврядування та громадськості» [10].

Під публічно-приватним партнерством пропонується розглядати «альтернативу в якості залучення нових джерел приватного фінансування та управління із збереженням за державним сектором як прав власності, так і контролю щодо визначення цілей і завдань проекту». PPP «дозволяє створити «ефект важеля» і залучати приватний капітал для підвищення ефективності використання бюджетних коштів, а також реалізовувати переваги від залучення спеціалізованих приватних підприємств для управління та надання інфраструктурних послуг» [11, с. 64].

В європейських країнах публічно-приватне партнерство розглядається як пріоритетний інструмент реалізації інноваційної політики за такими напрямками, як: стратегічне співробітництво у сферах (критично важливих для держави) соціальних інновацій і високих технологій; забезпечення зв'язків між наукою і бізнесом та трансферу технологій у ринковий обіг; підтримка суб'єктів інноваційного під-

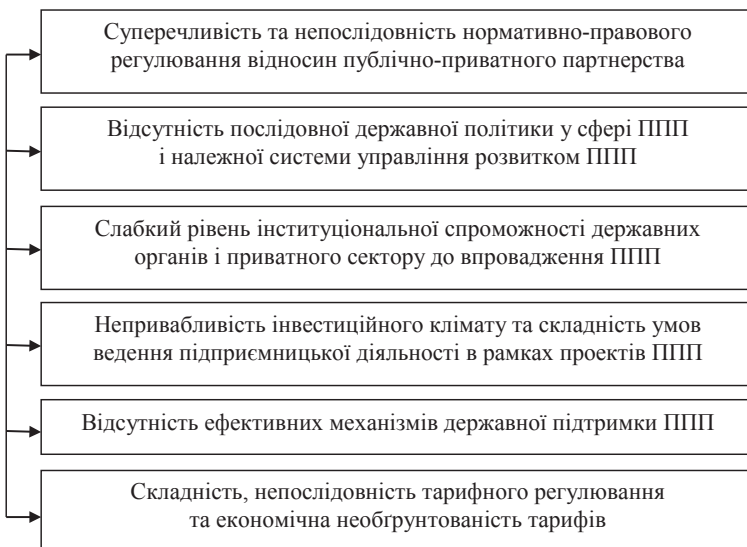

Рис. 1. Причини щодо стримування ефективного розвитку публічно-приватного партнерства в Україні

приємництва, приватних інвестицій у дослідження та інновації за допомогою партнерського фінансування та розподілу ризиків між публічним і приватним партнерами; кластероорієнтована політика.

Нижче слід зупинитись на окремих думках дослідників щодо терміна «публічно-приватне партнерство»:

– так, дослідники наполягають на тому, що публічно-приватне партнерство – це не просто співфінансування проектів, в яких зацікавлене суспільство, це насамперед «максимальне використання унікальних можливостей кожного з учасників проекту із сукупним зменшенням ризиків. Держава, співпрацюючи з бізнесом, одержує не лише зниження навантаження на бюджет, але й більш глибоку та дієву, ніж традиційна бюрократія, систему управління проектом, а бізнес – визначений набір гарантій і переваг. При цьому різноманітність форм і сфер застосування публічно-приватного партнерства роблять його універсальним механізмом для вирішення цілого ряду завдань – від створення та розвитку інфраструктури до розробки та адаптації нових перспективних технологій» [12, с. 9];

– публічно-приватне партнерство, на думку фахівців, є одним з найбільш ефективних механізмів, які усувають існуючі «розриви» у національних інноваційних системах [13, с. 27]. Це дозволяє комерціалізувати технології і виходити з інноваційною продукцією на внутрішній або світовий ринок. У рамках ППП реалізується також взаємодія державного і приватного секторів із метою одержання результатів НДДКР;

– американський учений Г. Інковіц, обґрунтовуючи теорію «потрійної спіралі» задля досягнення ефективної взаємодії основних складових національної інноваційної системи, акцентує увагу на дослідженні питань формування нового інституціонального середовища як передумови мотивації приватного сектору до участі у публічно-приватному партнерстві [14, с. 33];

– І.С. Нейкова [15, с. 154] державно-приватне партнерство в інноваційній сфері розуміє як «систему рівноправних відносин державного і приватного секторів економіки, що має особливий комплекс економічних, соціальних, правових, політичних, організаційних, управлінських, інших взаємозв'язків, взаємин і умов, спрямованих на максимально ефективне використання наявних ресурсів та їх джерел для інноваційного розвитку країни та її суб'єктів»;

– у роботі [16] державно-приватне партнерство у науково-технічній та інноваційній сферах визначається як сукупність організаційно-правових відносин і дій держави та приватного бізнесу, спрямованих на досягнення

загальних цілей інноваційної політики країни, які є основоположними для побудови інноваційної економіки;

– сутність державно-приватного партнерства в інноваційній сфері полягає в узгодженні інтересів держави і бізнесу, а також координації їх дій у процесі доведення наукових результатів до інновацій. Воно виникає як формалізована кооперація державних і приватних структур, спеціально створених для досягнення певних цілей [17];

– державно-приватне партнерство у сфері інновацій «має являти собою взаємодію держави і приватного сектора в процесі всього інноваційного циклу починаючи із проведення наукових досліджень і комерціалізації розробок до виробництва наукомісткої високотехнологічної продукції» [9, с. 48];

– під державно-приватним партнерством в інноваційній сфері розуміється «совокупність організаційно-правових відносин і дій держави та частини бізнесу, направлених на досягнення цілей інноваційного розвитку на макро-, регіональному і мікроуровні посредством реалізації проектів і програм в інноваційній сфері» [18, с. 172];

– як стверджує О. Сімсон, «приватно-державне партнерство стає політико-правовою моделлю реалізації ринкової інноваційної стратегії і полягає в ефективному співробітництві приватного сектора і держави у сфері наукових досліджень і інновацій. Тобто нова соціально-економічна система може ефективно функціонувати тільки за умови збалансованого врахування приватних і публічних інтересів, їх оптимальної взаємодії та пошуку спільних інтересів, спрямованих на інноваційний розвиток» [19, с. 73]. Тобто О. Сімсон приватно-державне партнерство розглядає у двох значеннях – як «політико-правову модель співробітництва бізнесу і держави та організаційно-інституціональний механізм її реалізації» [19, с. 75].

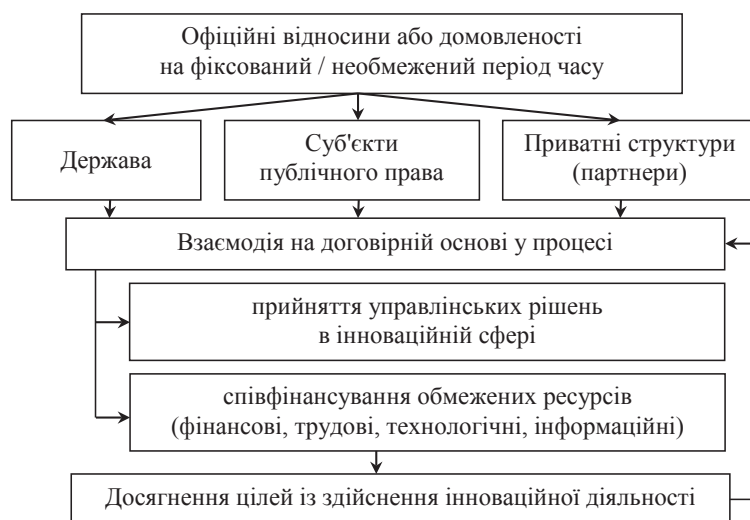

Рис. 2. Складові визначення терміна «публічно-приватне партнерство у сфері інноваційного розвитку промисловості»

Отже, публічно-приватне партнерство у науково-технічній та інноваційній сферах може позиціонуватися як взаємовідносини між орга-

нами державної влади та суб'єктами господарювання, що складаються з приводу розвитку інноваційного потенціалу промисловості (рис. 2).

Рис. 3. Принципи, на яких мають базуватися сучасні форми публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості

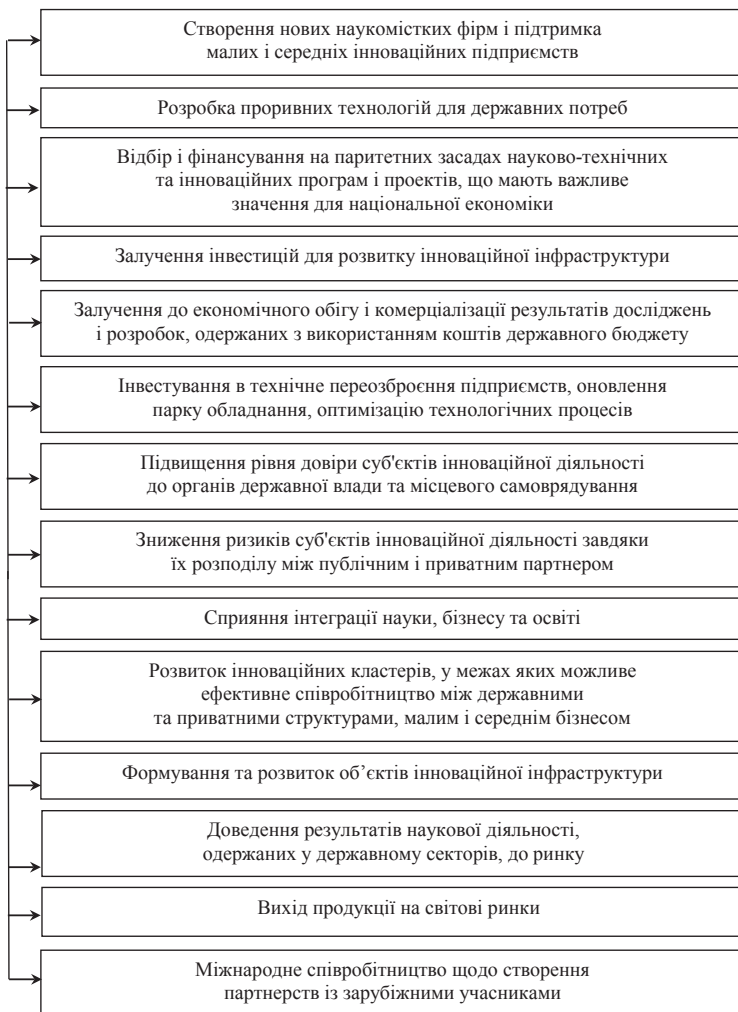

Рис. 4. Стратегічні пріоритети публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості

Взаємовідносини сторін публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері мають бути зафіксовані в офіційних документах (договорах про співпрацю, програмах тощо), носити партнерський, тобто рівноправний характер. На основі узагальнення світового досвіду взаємодії держави та приватного сектору щодо науково-технічного та інноваційного розвитку, механізмів застосування публічно-приватного партнерства визначаються основні принципи, на яких мають ґрунтуватися сучасні форми публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості (ПППСРП) (рис. 3).

Мета публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості полягає в об'єднанні досвіду, знань і вмінь державних і приватних партнерів для досягнення вагомих наукових результатів, ефективного впровадження інновацій, одержання значних соціально-економічних та фінансових результатів з максимальною взаємною вигодою.

ПППСРП здійснюється також із метою допомоги у захисті інтелектуальної власності (субсидування, патентування), створення об'єктів інноваційної інфраструктури, використання державних лабораторій в інтересах приватних компаній. До пріоритетних напрямів публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості можна віднести (рис. 4).

Світовий досвід реалізації інноваційних проектів на засадах ППП свідчить про різновид моделей та організаційно-правових форм партнерства держави та бізнес-структур. Так, М.А. Держбіною запропоновано класифікацію ряду моделей публічно-приватного партнерства за трьома групами: організаційні моделі, моделі фінансування та моделі кооперації [20]. До організаційних моделей віднесено концесію та аутсорсинг. До моделей фінансування пропонується віднести комерційний найм, оренду, лізинг, проектне фінансування, де передбачається укладання угоди з визначенням конкретних зобов'язань учасників інноваційного проекту, відповідальності та розподілу ризиків між ними.

Моделями кооперації є «різні способи поєднання зусиль партнерів, відповідальних за окремі стадії загального

процесу створення нової споживчої вартості (товарів, послуг, об'єктів інфраструктури, технологічних систем тощо) на засадах укладання договорів про спільну діяльність» [21, с. 103].

В інноваційній сфері доцільним є укладання договорів про спільну діяльність, угод оренди, лізингу, аутсорсингу. На думку деяких учених, використання договору про концесію є проблематичним, оскільки, згідно із Законом України «Про концесії», концесійний договір укладається на строк від 10 до 50 років, що значно перевищує життєві цикли переважної більшості виду інноваційної продукції, особливо в межах високих технологій [21, с. 103].

Публічно-приватні партнерства створюються як в організаційно-правовій формі юридичної особи, так і на основі договору про спільну діяльність з об'єднанням внесків учасників та без їх об'єднання залежно від мети партнерства. Вони функціонують у формі об'єднань підприємств, господарських товариств, холдингів, корпорацій, концернів, консорціумів, венчурних та інвестиційних фондів, банків розвитку, інноваційних кластерів, промислово-фінансових груп, наукових і технологічних парків, центрів трансферу технологій. Загально визнаною практикою ППП в інноваційній сфері є формування та функціонування технологічних платформ як ефективного комунікаційного засобу для об'єднання науковців та підприємців.

Згідно з практикою передового зарубіжного досвіду, до інструментів державної підтримки публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері віднесено [22, с. 83]:

– економічні: податкові пільги, державні замовлення на НДДКР, бюджети розвитку, надання кредитів на пільгових умовах для здійснення НДДКР та інноваційної діяльності в перспективних галузях промисловості, субсидування відсотків за кредитами, гранти та субсидії, державні дотації на закупівлю «ноу-хау» тощо;

– організаційні: стимулювання державою кооперації між університетами, промисловістю та регіональною владою, створення центрів технологій як консорціумів фірм та університетів, інноваційних бізнес-інкубаторів;

– адміністративні: фінансування з державного бюджету підготовки та перепідготовки кадрів та створення спеціальних органів управління з питань ППП в інноваційній сфері.

Висновки. Загалом, публічно-приватне партнерство у сфері інноваційного розвитку промисловості має розглядатися як система відносин між державою, суб'єктами публічного права та приватним сектором економіки, при реалізації яких ресурси партнерів об'єднуються з відповідним розподілом ризиків, відповідальності та винагород (відшкодувань) між ними, для взаємовигідної співпраці на довгостроковій основі у створенні (відновленні) нових та/або модернізації (реконструкції) діючих об'єктів, що потребують залучення інвестицій, та користуванні (експлуатації) такими об'єктами.

Реалізація механізмів даного партнерства сприятиме концентрації матеріальних, фінансових, інформаційних ресурсів, а також науково-технічного і виробничого потенціалу державних установ і приватного бізнесу при реалізації пріоритетних інноваційних проектів і програм у промисловості, де державою підтримуються функції: розробки принципів і стратегічних програм, згідно з якими здійснюються відносини бізнесу з публічною владою та суспільством у цілому; формуванні інституціонального середовища для розробки та ефективної реалізації інноваційних проектів на засадах публічно-приватного партнерства; управлінні публічно-приватним партнерством; розробки відповідних форм, методів і конкретних механізмів.

Ключова роль уряду у підтримці інноваційної діяльності полягає у забезпеченні сприятливої структури і середовища для інформованого прийняття ризиків приватними інвесторами. Участь підприємців в інноваційних проектах на засадах ППП зазвичай супроводжується впровадженням більш ефективних методів роботи, удосконаленням техніки і технології, створенням нових виробництв і підприємств, у тому числі з іноземним капіталом, налагодженням ефективних коопераційних зв'язків з науковими установами, постачальниками та підрядниками.

До переваг публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості, за дослідженням, відносяться:

– *для держави:* скорочення рівня витрат із надання послуг; активізація інвестиційної діяльності промислових підприємств; ефективне управління майном; економія фінансових ресурсів держави; використання передового досвіду діяльності компаній за організаційно-правовою формою – публічне акціонерне товариство; оптимізація розподілу ризиків; підвищення ефективності розвитку інфраструктури у сфері промисловості; активізація форм проектного фінансування; стимулювання підприємницького мислення; рівний діалог між владою та бізнесом; збереження та створення робочих місць;

– *для приватного сектора економіки:* залучення бюджетних коштів до реалізації інноваційних проектів; розширення можливостей одержання пільгових кредитів під державні гарантії від міжнародних та вітчизняних фінансових установ на довготривалий термін; поліпшення роботи з державними дозвільними органами влади; підвищення статусу інноваційного проекту в результаті залучення до участі державного партнера; формування позитивного іміджу у суспільстві; оптимізація розподілу ризиків інноваційного проекту.

Подальший розвиток публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку промисловості України має бути пов'язаний із використанням передового зарубіжного досвіду в розробці нормативно-правових та організацій-

них засад, запровадженням сучасних моделей ППП та ефективних механізмів державного регулювання та підтримки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Павлюк А. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні: аналіт. записка / А. Павлюк, Д. Ляпін; Нац. ін-т стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/816>.
2. Патон Є. Недофінансування НАН України призведе до згорання дослідницьких проектів і втрати наукових кадрів / Є. Патон // *Голос України*. – 2016. – № 11(6265). – 22 січня. – С. 8.
3. Білоусов Є.М. Державно-приватне партнерство як інструмент формування інноваційної економіки / Є.М. Білоусов // *Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок: матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 22 травня 2012 р.)*. – Х., 2012. – С. 27–34.
4. Статівка А.М. Проблеми правового забезпечення публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері / А.М. Статівка, І.А. Шуміло // *Економіка та право*. – 2009. – № 2. – С. 11–16.
5. Сімсон О. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері / О. Сімсон // *Вісник Академії правових наук України*. – 2011. – № 4. – С. 222–230.
6. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI (із змінами; у редакції від 02.12.2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
7. Мамутов В.К. Принципы и методы правового регулирования хозяйственной деятельности / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, К.С. Хахулин [и др.] // *Хозяйственное право*; под ред. В.К. Мамутова. – К.: Юринком Интер, 2002. – С. 32.
8. Варнавский В.Г. Партнерство государства и частного сектора: формы, проекты, риски: [монография] / В.Г. Варнавский. – М.: Наука, 2005. – 316 с.
9. Головінов О.М. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері / О.М. Головінов // *Вісник економічної науки України*. – 2010. – № 1. – С. 47–51.
10. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2012–2017 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ppp-ukraine.org/wp-content/uploads/2015/03/PPP-Development-Concept-2012-2017.pdf>.
11. Пильтяй О. Фінансові механізми публічно-приватного партнерства / О. Пильтяй // *Вісник КНТЕУ*. – 2012. – № 3. – С. 63–74.
12. Бруссер П. Государственно-частное партнерство – новый механизм привлечения инвестиций / П. Бруссер // *Рынок ценных бумаг*. – 2007. – № 2. – С. 9.
13. Государственно-частное партнерство в научно-инновационной сфере: [монография] / Под ред. А.К. Казанцева, Д.А. Рубвальтера. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 330 с.
14. Etzkowitz, H. The Triple Helix: University-Industry-Government Innovation in Action / Henry Etzkowitz. – New York; London: Routledge, 2008. – 164 p.
15. Нейкова І.С. Державно-приватне партнерство як складова інвестиційного механізму інноваційного розвитку / І.С. Нейкова // *Науковий вісник Національного університету ДПС України. Серія «Економіка і право»*. – 2010. – № 1(48). – С. 152–160 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc...Gum/...1/2010_1_Neykova.pdf.
16. Носкова В.Н. Государственно-частное партнерство как форма взаимодействия государства и российского бизнеса в инновационной деятельности / В.Н. Носкова, Ю.П. Фомичев, А.И. Шелгунов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ifti.ru/part_consult/publ.
17. Государственно-частное партнерство в инновационной сфере [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://secandsafe.ru/stati/pravo/gosudarstvenno_chastnoe_partnerstvo_v_innovacionnoy_sfere.
18. Яшева Г.А. Формирование стратегии государственно-частного партнерства в инновационном развитии Республики Беларусь / Г. А. Яшева // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. – 2012. – № 3. – С. 163–180.
19. Сімсон О. Реалізація моделі державно-приватного партнерства в інноваційній стратегії України / О. Сімсон // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. – 2010. – № 6. – С. 70–77.
20. Дерябина М.А. Теоретические и практические проблемы государственно-частного партнерства / М.А. Дерябина [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://inecon.ru/ru/index.php?go=Content&id=29>.
21. Чмир О.С. Державно-приватне партнерство у науково-технічній та інноваційній сфері: теоретичні засади і практичні проблеми впровадження в Україні / О.С. Чмир, Ю.Ф. Шкворець, І.Ю. Єгоров // *Наука та наукознавство*. – 2012. – № 3. – С. 98–109.
22. Аналіз законодавства України у сфері досліджень, розробок та інноваційної діяльності та пропозиції щодо доповнень до законодавства (станом на жовтень 2011 р.) // *Інноваційна політика: європейський досвід та рекомендації для України*. – К.: Фенікс, 2011. – 352 с.